

SLOVENSKI NAROD

zahaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike - inserati d. 50 petti vrt v Din 2., do 100 vrt v Din 2.50, od 100 do 300 vrt v Din 3., večji in manjši petti vrt v Din 4.. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12., za inozemstvo Din 25.. Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA. Knafljeva ulica štev. 5
Telefon: 3122. 3123. 3124. 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b. — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, poslužnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE. Ob kolodvoru 101

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Nove zmage Abesincev

Abesinci so obkolili več tisoč mož broječ italijanski oddelki in ga docela uničili — Vedno večja bojevitost abesinskih čet

Addis Abeba, 23. novembra. z. Danes je bil izdan uradni komunikat, da so abesinske čete pri Enderiti izvojevale veliko zmago. Pod poveljstvom rasa Dese so Abesinci v teku noči obklobili več tisoč mož broječ italijanski oddelki ter ga v svitu napadli. Presenečeni Italijani se niso utegnili braniti. Abesinci so prešli v juriš in razvilo se je pravo bojno klanje. Le par sto Italijanov je pobegnilo, vse druge so poklali.

Kako so Italijani obstrelevali prazno abesinsko taborišče

London, 23. novembra. r. »Times« počrta iz Asmara:

Italijani so te dni izdali službeno poročilo o junaškem bombardiranju abesinskega taborišča pri Antaloji, v katerem je bilo po teh vesteh zbranih

Abesinci so s to zmago zasekali veliko vrzel v italijansko fronto in jo razcepili na dva dela proti katerima se vodi sedaj ločena akcija. Zaporedne zmage zadnjih dni so silno dvignile moralno in bojevitost abesinskih čet, ki naravnost silijo k odločilnemu spopadu. Vse pa kaže, da se Abesinci omenujejo na manjše bitke, spremno izkorisčajoč vremenske prilike in terenske razmere.

okrog 20.000 Abesincev. Italijanom se je sicer zdelo malo čudno, da so se odločili Abesinci za taborišče na takoj izpostavljenem kraju, ki se ga Italijani vsalo dan obmetavali z bombami. Še po več dnevnem bombardiraju so se

Italijani naposled prepričali da so jih Abesinci pošteno potegnili. Taborišče je bilo namreč spremno maskirano, Abesinci pa so se v gozdovih na okoliških hribih dobro skrili, pripravili strojnice in vsakokrat sprejeli Italijane s strahovitim ognjem. Ko so prišla italijanska letala in se spustila zelo nizko ter zasula taborišče z bombami in kroglama iz strojnic, so Abesinci iz svojih skritih postojank otvorili ogenj na italijanska letala. Niti eno italijansko letalo ni ostalo nepoškodovan in dve letali so Abesinci sestrelili. Zatrjuje se, da so Italijani vrgli na to prazno taborišče okrog 3.000 letalskih bomb ter oddali nad 50.000 strelov iz strojnih pušč.

Abesinska civilna garda

Adis Abeba, 23. novembra. AA. Abesinski trgovci in carinski uradniki bodo v kratkem mobilizirani za službo v civilnih gardah, ki jih nameravajo ustanoviti kot pomožno policijo.

Amerika za poostritev sankcij proti Italiji

Ameriška vlada poziva petrolejske družbe, naj ustavijo švov v Italijo, sicer jih bo pritisnila s finančnim bojkotom

Washington, 23. novembra. AA. Notranje ministrstvo je včeraj pozvalo ameriške petrolejske podjetnike, naj prosto voljno ukinje izvoz petroleja v Italijo. Danes je ministrstvo objavilo komunikat, v katerem pravi, da bo vlada v bodoči dajala posojila le takim parobrodskim družbam, ki ne bodo prevažala vojni materijal, in drugo blago, ki služi v vojne svrhe, v Italijo in Abesinijo.

Italija najbolj čuti bojkot južnega sadja in sočivja

Rim, 23. novembra. AA. Združenje povrninarkov sadjarjev ima posebne sestanke, na katerih proučuje položaj zaradi sankcij. Ti gospodarski krogi so zaradi sankcij posebno prizadeti. Izvoz cvetja, sovjija in sadja v Anglijo in Francijo spada med najmočnejše postavke italijanske zunanje trgovine. Izvoz limon n. pr. je znašal od 1. januarja do 31. avgusta t. l. 1.6 milijona sto-

Po vseh iz Corpusa Christi v Texasu pa namerava tamkajšnje petrolejsko podjetje še nadalje izvajati petrolej v Italijo in druge države, dokler ameriška vlada ne bo izrecno prepovedala izvoza petroleja v Italijo in Abesinijo.

Zatrjuje se tudi, da namerava ameriška vlada pričeti izvajati finančni pritisk na vse osebe in podjetja, ki so v trgovskih zvezah z Italijo in Abesinijo.

tov. Od tega je šlo v države, ki izvajajo sankcije, en milijon stotov. Škoda je po drugi strani poravnana s tem, da dele limone v ogromnih količinah italijanskim vojakom v Vzhodni Afriki proti nalezljivim boleznim. Pač pa je trgovina s cvetjem popolnoma na tleh. Zdrženje je še pred uveljavljivito sankcijo sestavilo ukrepe, ki jih bo moralno sprejeti.

Hudo neurje v Italiji

V Kalabriji imajo viharje in povodnji, ki so spremenile mesta in vasi v razvaline — Mnogo človeških žrtev

Rim, 23. novembra. z. V južni Italiji, zlasti v Kalabriji razsaja že dva dni silno neurje. Ploha se vrsti za ploho, tako da so v mnogih krajih nastale hude povodnji. Včeraj pa je nastal še silen orkan, ki je povzročil pravo razdejanje. Glavno mesto Kalabrije Cagliari je v razvalinah. Mesto je docela odrezano od zunanjega sveta. Vse telefonske in brzovjne zveze so prekinjene, ustavljen pa je tudi železniški promet, ker je voda porušila več mostov.

Kolodvor je razdejan. Katastrofa je zahtevala tudi veliko človeških žrtev. Samo v Cagliari so vedo dosedaj za 15 mrtvih, veliko število žrtev je pa še pod razvalinami. Tudi s podeželja prihajajo vesti o mnogih človeških žrtevah. Zvezne Sredozemlje so prekinjene, ker je pretrgan tudi kabel. Vlada je pošala v prizadete kraje vojaštvo, da pomaga pri reševanju. Škoda znaša po površini cenitvi okrog 10 milijonov lire.

Silen izbruh havajskega vulkana

Honolulu, 23. novembra. z. Vulkan Mauna Loa na otoku Havaj, ki je visok 4.200 m, je začel sinoči nemadoma bruhati ogromne množine lave, ki se v ceilih veletokih razlivu po pokrajini okrog vulkana. To je največji izbruh tega vulkana, kar jih doslej pomnijo. Prebivalstvo v pančičnem starhu beži na vse strani. Ker je glavni izbruh nastal po noči, je lava zajela cele vasi predno so prebivalci spoznali nevarnost. Zato računajo, da je bilo dosedaj več sto

človeških žrtev. Bruhanje vulkana spremja močno podzemsko bobnenje.

Hud mraz na Poljskem

Varšava, 23. novembra. AA. V severni Poljski so zamrzlike vse reke. Temperatura je padla na 17 stopenj pod ničlo.

Neresnične vesti o ostavki Masaryka

Praga, 23. novembra. AA. Glede na vesti, ki so se razširile v inozemstvu, da je predsednik republike Masaryk odstopil, zatrjujejo tradni krogi, da niso točne. Ministrski predsednik Hodža je bil prednoscnjem pri predsedniku. O njunem razgovoru ni bil izdan nikak obširnejši komunikat.

Ostavka bolgarske vlade

Sofija, 23. novembra. p. Danes opoldne je vlada g. Toševa podala ostavko. Kralj je ostavko sprejel in poveril mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu zunanjemu ministru g. Kjuseivanovu, bivšemu bolgarskemu poslaniku v Beogradu. G. Kjuseivanov bo sestavil delovno vlado, ki bo pripravila revizijo ustave in nove volitve.

Grški kralj se vrača

Atene, 23. novembra. AA. Kakor poročajo listi se je grški kralj Jurij II. v Brindisi, kakor je bilo določeno po programu vkrca na vojno ladjo »Helen«. Zaradi vznešenjega morja pa grška flotila še ni zapustila luke.

100.000 vojakov poslanih na dopust

Rim, 22. novembra. d. V kratkem bo poslanih za tri mesece na dopust približno 100.000 v zadnjih mesecih mobiliziranih italijanskih vojakov, da se zvise na ta način kmetijska in industrijska proizvodnja. Vojno ministrstvo pripravlja ukrepe, katerih glavni namen bo povečati odporno silo Italije proti sankcijam. Kakor zatrjujejo, nameravajo poslati na dopust predvsem družinske odete in rednike. Začasna odpustitev 100.000 vojakov bi zmanjšala število v Italiji pod orzje vpklicanih vojakov približno za sestino ter bi prinesla državi približno milijon lire prihrankov na dan.

Silno naraščanje avstrijskih dolgov

Dunaj, 21. novembra. AA. Finančni in pravni odbor je končal debato o proračunu za 1. 1936. Finančni minister je izjavil med drugim, da znašajo celotni državni dolgor danes 3698 milijonov šilingov, dočim jih je bilo 1. 1930 le 2380 milijonov. Državni dolgor se je torej povečal za več ko 50 odstotkov. Vzroki naglega naraščanja državnih dolgov so v prvi vrsti gospodarska, v drugi vrsti pa politična kriza zadnjih let.

Ameriški stratosferski rekord

Washington, 22. novembra. AA. Nacionalna aeronačna asociacija je uradno potrdila, da je stratosferski balon, ki se je 11. t. dvignil v zrak, dosegel rekordno višino 22.060 m.

Jugoslavija še ne dobi kardinala

Dvojna mera za Jugoslavijo in Češkoslovaško — Tudi ljubljanski škof je med kandidati

Zagreb, 23. novembra. r. »Novosti« objavlja pod naslovom »Nadškof dr. Bauer in papeški nuncij Pellegrinetto še nista imenovana za kardinala« daljnši članek, v katerem pišejo med drugim:

Praška radio postaja je te dni objavila, da bo med drugimi imenovan za kardinala tudi zagrebški nadškof dr. Bauer. Ta vest pa se je sedaj izkazala kot netočna. V Jugoslaviji sta bila samo dva resna kandidata za kardinalski klobuk, to sta zagrebški nadškof dr. Bauer in papeški nuncij Pellegrinetto. Govorilo se je sicer, da je v teku neka akcija, po kateri naj bi bil imenovan za kardinala ljubljanski škof dr. Rožman. Nadškof dr. Jeglič ne pride več v poštev, ker je že penzioniran. Na to imenovanje pa papež ne bi pristal, ker smatrajo cerkveni krogi, da ima zagrebški nadškof pravensno pravico do kardinalske klobuke, prvič zaradi tega, ker steje zagrebška nadškofija 1.5 milijona vernikov in je ena načelneških škofij na svetu, drugič pa zaradi tega, ker je to ena najstarejših škofij s kardinalsko tradicijo. Zagreb je imel že dva kardinala v prejšnjem stoletju, Haulika in Mihajlovića. Papeški nuncij Pellegrinetto je v odličnih zvezah s

sedanjim papežem. Ko je bil sedanjem papež še papeški nuncij v Varšavi, je bil Pellegrinetto njegov sotrudnik in sta zaradi tega osebna prijatelja. Papež pa ima tudi še druge obveznosti do Pellegrinetija. On je uspešno končal pogajanja za sklenitev konkordata med Vatikanom in Jugoslavijo, ki je bil, kakor znano, že podpis. Sedaj se vprašujemo, zakaj tokrat dr. Bauer ni postal kardinal, ko je bilo vendar imenovan 14 Italijanov za kardinalne. Oni ki dobro poznajo politiko Vatikana, pravijo, da papež ne more imenovati Hrvatov za kardinala zaradi tega, ker konkordat še ni ratificiran, da pa bo morda prišlo do tega imenovanja pozneje, ko bo Narodno predstavništvo konkordat ratificiralo. Za kardinala pa je imenovan tudi praški nadškof dr. Kašpar, čeravno med Češkoslovaško in Vatikanom še ni sklenjen konkordat, marveč obstaja samo modus vivendi. Če bo torej dr. Bauer imenovan za kardinala še po ratifikaciji konkordata, potem ni dvoma, da bo postal kardinal tudi Pellegrinetto in da bo zapustil Beograd. Katoličani Jugoslavije bi vsekakor s simpatijo pozdravili skorajne imenovanje jugoslovenskega kardinala.

Oster odgovor Anglije

Anglija odklanja vse italijanske ugovore proti sankcijam in pošilja Italijo v Ženevo

London, 23. novembra. z. Vsi današnji listi komentirajo odgovor angleške vlade na italijansko protestno noto proti sankcijam. Listi soglasno odobravajo stališče, ki ga je zavzela Anglija, pri čemer še posebej podpirajo ton, v katerem je sestavljen angleški odgovor. »Daily Herald« pravi, da je to najbolj oster in odločen dokument, kar jih je izdal v zadnjem desetletju angleška diplomacija. »Daily Telegraph« je mnenja, da je odgovor angleške vlade konkreten, a skrajno oster. Italija se je

branila sprejeti sodbo Ženeve. Angleška vlada v svojem govoru podpira, da je bila sodba izrečena in da ne bo nikdar več preklipana. Posebno važnost pripisuje list odstavku, v katerem angleška vlada odločna odklanja apel Italije, naj ji pusti v Abesiniji prostre roke. Angleška vlada izjavlja, da veljajo za njo samo dolge pakti Društva narodov, kateremu bo ostala dosledno zvesta. Pogajanja o sankcijah so možna samo preko Društva narodov. Zato Anglija odklanja vsak protest Italije.

Odmev berlinskega sestanka

Francozi so še vedno nezaupljivi, čeravno žele sporazum z Nemčijo

Pariz, 23. novembra. AA. Današnji listi pripisujejo velik pomen razgovoru državne kancelarje Hitlerja in francoskega poslanika v Berlinu Françoisa Poiceta. Pri tem ugotavljajo, da je treba smatrati ta sestanek kot izboljšanje odnosov med Nemčijo in Francijo.

»Petit Parisien« pravi med drugim, da tega sestanka ni smatrati za običajni periodični obisk diplomatskega predstavnika pri šefu vlade. Ta poset je po mnem listu posnega pomena še zaradi tega, ker je prislo do njega po dolgem rezerviranem zadržanju francoske v nemški vladi. List meni, da so si na sestanku izmenjali mnogo važnih informacij. Presmejo pa bi bilo izvajati tega sestanka kake konkrete zaključke.

»Journal« je mnenja, da so se pričeli v Nemčiji neki diplomatski manevri in da sklepajo Nemci vplivati na francosko poslansko zborne, ki bo v kratkem razpravljala o francosko-nemških odnosih. List se bo, da je nastopal nevarnost za politiko nekega naroda, ki je velikega pomena za ohranitev miru na svetu. List namigava pri tem tudi na izboljšanje odnosov med Veliko Britanijo in Rusijo.

»Echo de Paris« je mnenja, da se stališči Francije in Nemčije po tem sestanku nista spremnili. »ECHO de Paris« je mnenja, da se stališči Francije in Nemčije po tem sestanku nista spremnili.

»Oeuvre« pravi med drugim, da se hoče Berlin pokazati ljubezni. To je politika prijateljsko ponudene roke. Toda prijateljstvo je še zmerom nekje v megli. Državni kancelar je pripravljen pogajati se, toda ne o konkretnih vprašanjih. Nemčija v ostalem skuša dobiti nekje posojilo za svojo oborožitev. Iz tega se lahko tudi sklepa na njenem sedanjem prijateljsko z

Slovenčina po novem pravopisu

Ne da se povedati, do kdaj bo v veljavi novi pravopis in kdo se ga bo držal

Ljubljana, 23. novembra

Za našo kulturno življenje je izid novega »Slovenskega pravopisa« velik, nevsakdanji dogodek, zlasti še, ker slovenčina doslej sploh ni imela sprošno veljavnega pravopisa. Peteršnikov slovar, ki je nedvomno že vedno najboljši in najpopolnejši, je zdaj že zelo težko dostopen in tudi ne more več veljati kot odločajoč pri pravopisu v vsakem pogledu. Vendar brez nje ne more nastati naš pravopisni slovar. Idealen pravopis bi pa dobili, ako bi izpeljali Peteršnikov slovar v skrbno predelan izdaji. »Slovenski pravopis pa obsega samo XXIV+300 strani v osmerki. To je torej v primeri s Peteršnikovim slovarjem zelo skromen priročnik. Izdal in založilo ga je Znanstveno društvo. Po pravopisnih in pravorečnih načelih, ki jih je odobrila pravopisna komisija Znanstvenega društva, sta knjige priredila profesorja A. Breznik in F. Ramovč.

Pri vtič dobisi, ko prečitaš novo knjigo, ki bi morsala biti sveta vsakomur, ktori ljubi slovenčino, da novi pravopis ni prinesel dovolj jasnosti, da v tistih pravopisnih vprašanjih, ki jih najbolj pogosto nastajajo. V slovar so sprejeli mnogo nevadnih besed — predvsem iz Peteršnika — ki se najbrž ne bodo udomačile v književni slovenčini, še manj pa v govoru. To bi ne bila slaba stran slovarja, če bi bil res obširna, toda takšen, kakršen je, ne more zajeti niti najlepšega slovenskega besednjega zaklada. Zatočiš se, zakaj je v slovarju tako tujk in se celo takšnih, ki jih ne rabimo, čeprav se slovenčina tujk ne brani. Človek bi mislil, da ima pred seboj slovar tujk, ko začne listati po knjigi. Pod črko a lahko poštejemo na prste slovenske besede; vse druge so pa tujke. Bolj so mislili na tujke kakor na slovenske besede, saj najde celo a la, za besedico ali pa ni bilo prostora. Iz slovarja je zelo težko razbrati izmed soznačnic, katera beseda je pravilna, pravilnešja ali nepravilna, ker rabijo enačaj (=) za soznačnico ali pa za pravilno slovensko izražanje. Mnogo besed je tudi brez soznačnic in bi človek sedil, da so sploh nedopustne v slovenčini, karok n. pr. špaga, bone, vulgata, odrajovati, pajac, plahata, punca, rabota in robotnik.

R a b a t u j k. Tuja lastna imena se pisanje po novem pravopisu na dva načina, in sicer v slovenskem pravopisu (po izreki) »v knjigah za preprosto ljudstvo«, v splošnem pa v tujih oblikah. Pravopisci pa seveda niso obrazložili, kako naj pišemo po izreki n. pr. francoščinu imena z nosniki in kaki naj transkribiramo črke, ki jih v slovenčini sploh ni. Cudno, da niso zahtevali, naj pišemo za preprosto ljudstvo tuja imena v žargonu — narečju preprostega ljudstva. V slovarju so namreč prevedli žargon tako. Kakor vemo, je prejše čase veljal jezik preprostega ljudstva celo za zaklad, ki so iz njega zajemali najboljši prisoteli žargon pa velja še dandanes za govorico, ki je umljiva samo v kakšnem stanu ali poklicu, n. pr. lovška latinsčina, jezik tihotapev, vojakov, trgovcev, rokovnakev. V pisavi tujk v splošnem je ostalo vse pri starem, še vedno kolebam do končnično in tujo pisavo. V slovenčini izgovarjamemo tujke kakor slovenske besede, n. pr. naziv, tradicija, senzacija, sankcije, fotografija, pošta, peticija, solucija itd. vedno, kakor jih pišemo; izgovarjam pa jo, najsi pišemo socialen ali socijalni. Nihče ne izgovarja samih samoglasnikov; človek bi potem takem mislil, da je vseeno, kako pišemo tujke, z jutom ali brez njega, samo razumeti ne more, zakaj je samo končnica besede pisana fonetično in v slovenski obliki. Čeprav je tudi koren tuj, deblo pa na pol fonetično. Nedostrednost je tudi v tem, da nekatere tuje besede pišemo že od zdavnaj fonetično, pri katerih nas ne motita združena samoglasnika, druge pa kolikor se dá učeno... Nedostrednost ter dualizem je pa sploh nekaj značilnega za naš pravopis.

MARIJ SKALAN

ROMAN Sida Silanava

»Te tu.«

Zdravnik je potegnil iz žepa sveženi papirjev, ki jih je bil vzel Sidi. Pustil ji je le starčeve zapiske, katerih mu ni hotel izročiti. Silan je vzel papirje, si nataknil očala in bral.

»Torej vendarle...« je vzkliknil čez nekaj časa.

»Niste vedeli?« je vprašal zdravnik. »Sem in nisem,« je odgovoril Silan. »Vedel sem, da je imel moj oče brata, ki so ga poslali v blaznico, iz katere je izginil. Ob smrti je oče govoril o njem. Pričakoval se mu je v prividih, Boril se je z njim in ga imenoval včasih Jakoba, včasih Habakuka. Iz tega sem sklepal, kdo je Habakuk, od očeta pa nisem dobil odgovora. Sedaj vidim...«

»Čudno. Zakaj je živel tako?«

»Bil je nor. Toda kaj naj storimo sedaj? Ljudje ne smejo izvedeti, da je bil Habakuk Silan, moj stric.«

»To bo težko...«

»Zaenkrat veva to samo midva.«

»In Sida.«

»A nihče drugi. Jaz in Sida tega ne bova izdala. Odvisno je le od vas, gospod doktor. Močete vreti blato sveta name in na njo? S tem ga vrlete tudi nase. Naši

Tudi novi pravopis ni prinesel odrešenja. Po njem je treba pisati šport, toda specijalen. Šport pa tudi ni čisto fonetično, ker mnogi izgovarjajo šport kakor v arhovasci. Ker smo že pri sportnih izrazih, naj povemo, da imajo naši pravopiscisi razen smuci tudi smuc (smuc je neke vrste donavskih riba) in da se smuckajo in ne smučajo.

Razzlogovanje. Po enem izmed pravil o razzlogovanju v novem pravopisu ti ni treba razzlogovati besed po njihovi testavi, če se je več ne zaveda. Torej lahko razzloguješ razumešti, ne razum. Stvar je pa takšna, da se nekateri zavedajo se stave besed, drugi pa ne.

Domača lastna imena. Ime Janeša se ne sklanja več samo kakor ženski samostalnik, temveč tudi kakor moški, torej 3. sklon Janu. Mimogrede naj omenimo, da se odslej sme Tostoj sklanjati kakor samostalnik, kar je bila včasih neodputna napaka.

R a b a p r e d p o n e u in v. Težko je reči, da je po novem pravopisu kaj več jasnosti v tem pogledu. Predpona u- (imeni 1.) odmikanje, odstranitev, umanjanje in 2.) dovršitev dejanja. Predponi u- in v- se pa po novem pravopisu razlikujeta samo v pisavi in ne tudi v izgovorjavi. Na to pa seveda ne bo prigesal, kajr v. izgovorja bistveno drugače kakor u-, kajti v književni slovenčini ne bomo prigesali le na eno narečje. Predpona v- izraža gibanje v kako stvar (noter). Kljub tem pravilom v slovarju še ni popolno doseglo. Če hočeš ugnati slovka, moraš rabiti predpono u-, če pa živino (v hlev, v-. Po pravopisu je prav uregniti in vgrezni vse se; vsebiti (Peteršnik ima tudi vsebiti se) useliti se. Zaman iščeš glagol vtreli (tudi vtiranje) posmeni vginjanje v kako stvar, kakor n. pr. vdeti nit v šivanko), najdeš pa utreti. Najdeš še vedno povratni glagol usetiti se, ki ga v književni slovenčini pisatilji v splošnem več ne rabijo (v pomenu sedem). Za kaj uloviti in vlotiti? Dovršitev dejanja ne pomeni menda le upokojiti, temveč tudi vlotiti (vlotiti je seveda pravilno) in tudi vneti pomeni dovršitev dejanja. Vleč pa pomeni odmikanje, odstranitev, a vendar pa vspitati razlikujejo po pomenu. Vzgati in užgati pa zmanj iščeš v slovarju. Prej smo se ravnali po Brezniku in smo pisali zgled, zdaj pa smemo pisati tudi vzugled, kakor tudi vzbujati in zbutati.

P r a v o r e č e. V pogovorni obliki bomo morali odslej požirati nedoločnikovo končnico (požirat, ne požirati). Kakšen razlog to upravičuje, nam pravopisci niso povedali. Razlike med namenilnikom in nedoločnikom torej ni več v izgovorjavi. Polne zanesljivosti tudi ni glede izgovorjave trdega in srednjega 1. Po lanskem Breznikovem slovencem se izgovarja srednjem 1 v tujkah, v novo tvorjenih ali iz starejše dobe prizvethi besedah (n. pr. sel, stolp in ne se), pa tudi v besedah, v katerih je za lom izpal kak samoglasnik (dol, prej dol ali dolu, za iz zali, mil iz mili, pol iz polu), v novem pravopisu se pa tudi tega ne drže dosledno. Soldat se izgovarja soudat, dol dou, spol (napol) spou, poumrak, nam. polmrak itd. Pravijo samo, da pol navadno ohrani svoj naglas (glej pod polu), za pol so predpisali izgovor pou. Po katerem pravilu?

Besedni zaklad. Vtis dobši, da je novi pravopisni slovar čudna komplikacija. Ali so jemali besede iz Peteršnikovega slovarja dovolj kritično? V novem slovarju imajo n. pr. pačiti se, kar prevajajo s prizadevati si, dočim je ta glagol v rabi v panonskih narečjih v pomenu podvzeti se, poti. V narečju je tudi se vedno v rabi beseda žrmilje (množ. samost. ž. spola), ne pa žrmilja. Odevka je navadna odeja, kar bi pravopisci lahko povedali, a ne, da jo prevajajo z die Decke. Slovensko je krap in ne krap (der Karpfen). Doslej je bila v književni slovenčini salata, čeprav je zra-

ela v Trnovem, in ne solata. V nemščini je der Salat, in lj. la salate, ruščini salat (a trdim t), v ljubljanski pa je torej solata. Gledo solnce je bilo dovolj črkarskih prav. Zdaj se je torej udal (po pravopisu vdal) še Bresnik, ki mu je lani še svetilo z lom, letos pa že brez njega. Najbrž bo v naši »sprahi kmalu onemil še c pri solnec ter bomo pisali sonne (morda tudi z veliko začetnico). Kje so iztaknili mišjico (cerenik namestu mišnico, veden menda sami. Sabljijo piley z jot, baklo brez njega, čeprav sta obe besedi nemškega izvora. Kaj pomeni vladjeti, so še nam dolžni odgovor. Človek bi mislil, da se gospodje pravo-

pisci tudi norčujejo iz nas ubogih nevadnih zemljavon, ker prevajajo blondince za gizdalina. (Morda mislijo na blondinke, ki so nekakšni kameleoni...) Izmed novosti nam nudijo tudi prislov skakoma. Pri pridružku šentpetrški so reducirali e (zradi zlogotvornega r) šele, ko je bil slovar dotisk.

Sprevideli smo torej, da jezikoslovje v resnici ni matematika, zato pa tudi ne more napovedati z matematično natančnostjo, do kdaj bo v veljavi novi pravopis in kdo se ga bo držal. Toda le prečitajte ga, dolgač (izg. po novem pravopisu doučas) van ne bo!

Krvava tragedija v Zagrebu

Poteuh Cvetko Klun s sekiro ubil svojo ženo Marijo, doma iz Cogetincev

Zagreb, 23. novembra

Včeraj ponoči se je odigrala v Zagrebu krvava tragedija, ki močno spominja na zločin Ambroža Oblonščaka. Sredi mesta v Vlaški ulici je bilog, kjer sta živila težko, breno živiljenje poteuh Cvetko Klun v njegova žena Marija, rojena Gründl, doma iz Cogetincev v marioborskem srezu. Marija je bila grda, grbastva, visoka komaj 128 cm, nobene mikavnosti ni bilo na njej. Bila je mati treh nezakonskih otrok, 6-letne Anice, 2-letnega Franča in komaj nekaj mesecev starega Ivice. Bog-ve, kje so zdaj ti otročki. Morda niti mati sama ni vedela. Marija Klun je bila že mestek policijsko kaznovana zaradi vlačugartva in nemoralnega živiljenja. Zagrebško sodišče je že že vočkrat izgnalo v pristojno občino pa se je zoper vrnila. Cvetko Klun je deset let mlajši in seveda ni mogel biti zadovoljen s tako staro, po vrhu pa še grdo ženo. Rojen je bil v začetku svetovne vojne v Ivančič gradu in je bil skoraj vedno brez dela. Poteuh pa se je živel kakor je vedel in znal. Bil je izgnan iz Zagreba, a nedavno mu je izognal potekel, da se je lahko vrnil.

Z Zagrebu se je očenil z vlačugom Marija Gründl, toda že prve dni je bil njihov zakon pravi pekel. Marija se ni mogla vse reči vrtine razuzdanega živiljenja, poleg možje je imela več ljubčkov, postregla je vsakemu moškemu, če ji je le dal nekaj

dinarjev ali malo žganja. Mož je poskusil spraviti jo na pravo pot, pa ni šlo. Slednji se je udal in sam je večkrat popival z ljubčki svoje žene. Toda pokvarjen vendar le ni, tako da bi ne ostalo v njem nič človeškega. Vedno se je nekaj upiral v njem mizaradi takega živiljenja in jo je pretepal ter jo vedno znova prosila odpuščanja. Včeraj ponoči je prišel na policijo s svojim podnajemnikom, in izjavil da je s se-kiro ubil svojo ženo.

Policijška komisija je šla z njim in res so našli v beznici na tleh vlačugom Marijo s preklana glavo. Marija je s svojimi možem ravnal zelo surovo. Vsaj drugi moški ji je bil ljubči. Nekaj ur pred tragedijo sta skupaj popivala, toda s seboj je imela zoper novega kavalirja. Klun je odšel sam domov in kmalu za njim je pa prišla žena, ki je pripeljala s seboj novega gosta. Hotel je prenočiti z njim v istem brlogu, kjer sta spala mož in njegov podnajemnik. V ta namen je hotela pregnati moža s postelje. To je izbilo sodu dno. Ves besedil je pograbljen Klun sekiro in začel udrihati z njeno ženo po glavi. Ko je že vsa krvava ležala na teh, je vrgel sekiro, in je pozval podnajemnika, naj gre z njim na policijo. Žena je bila takoj mrtva, njena krije obrišala stene in posteljo. Na policiji je zločin odkrito priznal.

Simbolični radijski koncert

Ljubljana, 23. novembra.

V ponedeljek, 25. t. m. prizredni radiofonika oddajna postaja v Ljubljani v dvorani Trgovskega doma v Gregorčičevi ul. simfonični koncert. Postaja hoče čim bolj popularizirati radiofonijo in to v pomočju prirejanja javnosti dostopnih prireditvev. Ponedeljski koncert je prav za prvi v

kot dirigenta simfoničnega orkestra prakške konservatorija, vodil je nekaj časa simfonični orkester »Straram«, daje simfonični jazz v Helsinkih (Finska), dirigiral orkester pri snemanju plošče Ultraphon. Pathéfréza in za plošče fonetike instituta Sorbonne (zanj je uredil jugoslovenske narodne plesne za godalni kvartet). Deloval je tudi v nekaterih francoskih radijskih postajah. V Parizu je vodil pevsko društvo »Jadran«, s katerim je nastopal v vseh večjih francoskih mestih, žel izredno uspehe in širil zanimanje za jugoslovensko pesem.

Prepričani smo, da se bo javnost z zanimanjem udeleževala teh koncertov našega radija, katerih spored bo skrbno izbran in izveden v najboljši zasedbi so delujujočih.

Seja jeseniškega bčinskega odbora

Jesenice, 22. novembra.

V četrtek zvečer se je vršila v mestni posvetovalnici zelo dobro obiskana seja občinskega odbora. Pred prehodom na dnevni red je obč. odbornik g. dr. Vovk stavil predlog o dopolnitvi krajinskih odborov gospodinjske in meščanske šole, obč. odbornik g. dr. Stempihar pa je stavil tri nujne predloge socijalnega in upravnega značaja. Vsem predlogom je bila soglasno priznana nujnost in so se ob dnevnem redu občinstvo obravnavali in so bili vse enega soglasno sprejeti.

Izvoljen je bil nov krajinski odbor strokovno nadaljevanje šole na Jesenicah.

Odbor je glede imenovanja osvojil predlog Skupnega udruženja obrtnikov in Združbe krojačev in krojačic na Jesenicah, razen enega predlaganega obrtnika, ker ni naša državljana, katerega mesto pa se bo dopolnilo kasneje. Odbor strokovne nadaljevanje šole, je sedaj sestavljen takole: predsednik: dr. Vovk Janko, zdravnik: g. dr. Kogoj, član: gg. Lazar Filip, Pibrovč

Leon, Cufar Andrej ml., Cop Jože, Kaltenegar Jože, namestnika: gg. Sablatnik Jože in Petič Anton. Eno mesto v tem odboru je rezervirano za zastopnika KID.

Ker so med letom izstopili iz obč. uprave, odnosno odbora gg. Gogala Ivan, Sitar Peter, Cop Miha in Mežnarič Janko, odšla z Jesenic pa gg. Polajnar Jože in Peršič Anton, so se morale dopolniti z novimi močnimi mesta v raznih odsekih, ki služijo kot pomožni organi občinske uprave. Tako sta bila v socijalni odsec prideljena g. Košar Jože in Globičnik Andrej, v vodovodni: g. Lazar Filip, v finančni: g. Klanova, v cestno policejski: g. Janeš Vinko, v kmetijski odbor pa g. Globičnik. Dalje v krajinskem odboru narodne šole g. Janeš v odbor meščanske šole gg. Kožar in Janeš, v odbor gospodinjske šole pa g. Sušnik. Odobrenih je bilo nekaj izrednih in rednih podpor siromakov in se razpravljalo o prošnji občinskih uslužbenec, ki se je posla podkrepilja s primoč resolucijo banskih uprav v

Ljubljana v beli odeji

Včeraj je začelo snežiti in zapadlo je toliko mokrega snega, da je dali še ležal

Ljubljana, 23. novembra. Na vendar smo ga dočakali. Prav tako bolj je, kakor druga leta, čeprav je priče: padati v črni noči. Deževja, neprstanega, drobnega škrpicenja, smo se že vsi naveščali. Kakor v odrešenje so se sprostili spremembe mokre kapljice v nekoliko manj mokri sreči, ki pa se je kmalu razplihnil v objektne prave snežinke. Igrajo je prvič naletavati sneg, ki je kar hitro pobegnil tudi blistne, mokre nlice, ne le hišnih streh. Voda na ulicah in umazanih bjtih, sta se nekaj časa branila belega pregrajanja, a je snežec vendarne zmagal in prisnel v zodi nekaj praznega. Domov in na vse strani hiteci ljudje, so na cijnu nemam olajšani zapirali pobljedene dežinske. Drobeni snežec je naletavali tudi se posneje, v poznih nočnih urah. V nemaj presemenjenje je bil nalet snega pometen, čem ženskih utic in trgov, ki so moralii v pogodnjih jutranjih urah na cesto čisto dragade opremiljati, nego došlej. Z gretljami so potiskali mokro brozgo s hodnikov proti otočnim jarkom in sede nato podrešati po razmnoženih tleh, kot običajno z metlami.

S mokrom pobljedeno Ljubljano je bila zjutraj presemenjena za velenino Ljubljanočev, ki so jo zaradi visoke številke in pa drugih kriterijev in težav zvečer že pred dnevo potrli spet. Cudili so se zato eksoči zaprti okna, še ved pravtrega navdušenja pa je bilo potem znaj. Ne veem

prav pri vseh, z navdušenjem se je jelo javljati marsikje in v marsikih tudi mračna skrb. Mimo gredje pa je skrb nemam odprnila, zaenkrat je prevladal čar spremembe. Ulice so bile sicer spet blistne, zato pa se je raztezala bela odeja tam zunaj čez polje in log. Tudi gozd je bil naenkrat vse lepsi in mikavnejši. Vejo so šibile pod težo nemadne obremenitve in se tudi tam otresejajo snega, da so padače kepe, drobce se na spodnjih vejah na tla, kjer se leži nepograbiljeno leste.

»Smuk!« so se pozdravljali davi navdušeni in prenavdušeni smučarji. Zaradiči le so ozirali v begino po strehah in drugod toleče se, da bo snega kmalu več in da bo do leta »dilec« imenito služile. Govorja je bilo o smučarskih terenih prav v bližnjih mestih, v Podbutiku, na Brdu, na Golovcu in celo na Gradu.

»Kmalu jo mahnemo na Polževo,« so menili drugi, »Planico pa, če bo ...« in so pomeli s prisli. Meteorološka zina se prične s 1. decembrom, koledarska sele s 21. Kako bo z vremenom in sedanjim snegom je še dvomljivo. Najbrže je bil to še prvi opomin, naj se pripravimo in se bo snežec zaenkrat še umaknij brezbarvnu deževju. Opomin pa velja upoštovati, zato, naši si smučarji pripravijo na namazajo »dilec« av. Miklavž pa na poskrbi, da bomo dobro občenici in da bodo na toplem tudi vsi revezli, ki jim glede preti iz čevirjev.

Na pragu nove plesne sezone

Kaj nam prima naš mojster Jenko z mednarodnih kongresov plesnih mojstrov

Ljubljana, 23. novembra. Samo se teden dni nas loči od plesne sezone, ki bo kakor druga leta oficijelno obnovljena z novinarskim koncertom na Taboru. Po privatnih šolah so se pari že dve meseci manjivo sušali po povosčenih parabolih, brusili pete in trenirali za sezono, ki bo letos še posebej težkim časom, ki nas tarejo, vendarne nekoliko bogatejša na prireditvah kakovosti, ko se je ves naš narod ob

popolnoma edinstven slog a je lahko pričutljiv. Njegova prednost je tudi v tem, da ne zahteva mnogo prostora in da ga lahko plešeš v še tako omejenem prostoru in tudi v gneti. Ker je precej živahn ples, je naločno prodiri in tudi naša mladina ga z veseljem pleše. A kako se je uveljavil po svetu, vidite ali slišite, če zvečer poslušate radio. Vsak drugi ali tretji komad je kuban karioka.

Druga novost je novi čarlston. O, nikar se preveč ne ustrašite in tudi moralizirati vam ni treba. Od nekdajnega divjega ekscentričnega čarltona je ostalo skoraj samo ime. Včasih je bilo treba dvigati nogi in skoraj opletati naokrog, kar ni bilo preveč estetsko in bi bilo danes sprič dolgih damaških tolet tudi praktično neizvedljivo. Karakteristika novega čarltona je gibanje stopala in popoln umerjenost. Je zelo primoren ples, ker se pleše v kombinaciji s folkstrom. Tudi ta ples zahteva malo prostora in ker ni komplikiran, je zelo lahek.

Ostale plese že poznamo. Angleški stil, decentnost, eleganca in umerjenost, se vedno prevladuje. Med temi je bilo fokstrot, enostaven po korakih, ki so samo priključni, ne pa menjalni, z razliko od počasnejšega fokstreta, takozvanega quiqstepa, katerega posebnost in bistvo, ki se pleše v dveh verzijah: popolnoma enostavno z menjalnimi koraki po načinu bluesa ali pa originalni three-step — dvenačna naglima korakoma sledi vedno trije počasi, a vse to v raznih varijantah. Ta ples je nekoliko težji in pride v poštev predvsem za bolj izvezbeni ples.

Nad vsemi plesi pa se vedno kraljuje elegantni tango, ki je še vedno najbolj pričutljiven. Njegova letošnja značilnost je, da vse stike enotno vsebujejo trojni korak: dveva hitrima sledi počasnejši korak. Tango je soroden po elegantni in deloma tudi po stilu angleški valček. Njegova značilnost je poševni (diagonalni) priključni trojni enakomerni korak. Na sporedu je tudi valček, ki ga zlasti začetniki plesajo z veliko vmem, a z njim pride na svoj račun tudi vsa naša starejša generacija.

Med skupinskimi plesi je omeniti četverko, ki pride v poštev pri večjih plesih prireditiv, pri raznih dobrodelnih nastopih itd. Na kongresu naših plesnih mojstrov je bil sprejet predlog, da se uvajajo tudi domači plesi: zlasti razna kola, ki jih imamo na stotine. Na plesnem reperforiju bo kraljevo kolo, jugoslovansko kolo, sežančica, kolo Jadranse straže itd.

mislijeval je, kaj bi storil in nazadnje se je odločil, da ostane kar v gozd. Pod nekim drevesom si je napravil ležišče, a zaspal ti, temveč je prebedel vso not in šele, ko se je danilo je zapustil svoje blata.

Vrnil se je k onemu posestniku in mu opisal dogodek. Nato se je vrnil v Sevnico na postajo in od tam z vlastom domov v Zagorje. Najhujje mu je za sukno, ki jo je imel na stotine. Na plesnem reperforiju bo kraljevo kolo, jugoslovansko kolo, sežančica, kolo Jadranse straže itd.

Na potu s sejma okrazen

Zagorje, 22. novembra. Moja Miha, posestnik in gostilnik v Zagorju ob Savi, je pred kratkim odšel na konjški sejem v Budinc pri Sevnici. Kljub visokim starostim 75 let je koražen in je krenil sam na pot. Hotel je kupiti konja, katerega je dolgo izbiral in končno je kupil. S konjem je odšel s sejma in se pri nekem gospodarju zapletel v klopčijo ter konja prodal za 70 Din države, nego ga je bil kupil. Denar je spravljal v Mstnicu in to v zep na notranji strani telovnika. Pri seji pa je imel še denarnico, v kateri je imel blizu 100 Din gotovine. Nekaj časa je ostal pri dotičnem posestniku, nato pa je nadaljeval pot proti sevnškemu kolodvoru.

Ko je ravno stopil skozi gozd, ga je nezadoma napadel neznanec. Udaril je starščka s tako silo za vrat, da se je tako sestrel in se ni zavedal, kaj se z njim godi. Neznanec potepin mu je hitro spletel vratno in sutnjčič, vzel klobuk in pobegnil nemano kam.

Napadeni je od strahu kmalu prišel k sebi, a ni imel več korajce, da bi nadaljeval pot, ker se je bilo že stemnilo. Pre-

vala, naj izginejo s živalski dvorišči vse tujesne in mešane kokoši.

Kakor lani, tako bo tudi letos oddajala banská uprava valilna jajca štajerske kokoši od priznanih rejskih sredisti. Komad bo po niznani ceni à 1 Din. Razliko med nabavno in prodajno ceno t. j. 2 Din za komad in morebitne transportne stroške do našega sreskega načelstva bo kril naš sreski kmetiški odbor, odnosno banská uprava.

Vsi interesentje za valilna jajca štajerske kokoši se naj prijavijo v enem mesecu (do 21. decembra t. l.) pri najbližjem žolinskem upravitelju ali pa na pristojni občini, kjer bodo zbirali prijavljence. Valilna jajca se bodo razpoložila le v primeru, če bo iz posameznih krajev naročilo vsaj za 60 komadov. Vplačilo obenem s prijavo se nasloviti tudi lahko na litisiko sreško načelo (kmetiški referat).

Letošnji novinarski koncert

Ljubljana, 23. novembra. Zanimiv pojav v umetniškem in družabnem življenju naše Ljubljane bo 1. decembra novinarski prireditve na Taboru. Kakor že vsako leto, bo tudi letos tradicionalni koncert naših novinarjev na lepem umetniškem nivoju, a vendar pristopen širokom ljudskim slojem. Že imena nastopajočih jamčijo za velik umetniški užitek: Orkestralno društvo Glasbene Matice ponovljeno z orkestrom drž. konzervatorija, pod vodstvom priznane kapelnika L. M. Skrjanca, pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Mirkla Poljča, katera oba uživata najvišji glasbeni sloves, nadalje solistka gospa Zlata Gjungjenčeva,

»Pheklet — to ni oben hitahdande!«

ki si je v zadnjih letih ustvarila eno najvišjih pozicij v našem glasbenem življenu, in simpatični baritonist Tone Petrovčič znamen kot član izvrstnega slovenskega kvinteta in se posebej kot solist toplega in nadvse prijetnega glasu, ki je že ponovno, četudi še na začetku svoje pevske kariere, tudi v naši operi želj izredno lepe uspehe. Kot protutez temi visoko umetniškim, četudi ljudskim točkom bo ljubljanski zbor Šentvirške narodne sole pod vodstvom njihovega neumornega učitelja g. Jovana, iz mlađinskih harmonikarjev in pevcev, ki z ljubko vnemo sledijo vodstvu stariteljev tega korpusa, g. prof. Randiča.

Res ne vemo, kaj bo bolj ugajalo, ali mojstrsko izvajanje orkestra, zborov in izvrstnih solistov ali prisrčna otroška duša, ki se bo odražala v ljubki mlađinskih pesmi. Ostali del nove ceste je že planiran in pripravljen za polaganje temelja in posipanje. Pri Litarjevi hiši pa je zgrajen preko Trboveljske betonski most, ki bo povezal novo s staro cesto pri starji občinski hiši. Nova cesta pomeni za naše gospodarje in kmete važno pridobitev, ker se pri prevažanju lesa, gospodarskih potrebščin in pridelkov in Trbovelju in obratno izognije ostromu ovinku in strminu stare ceste pri Molovihi. Le eno tožijo prebivalci ob novi cesti in to radi vodnjaka, ki ga jim je gradbeno vodstvo nove ceste pri gradnji škarpe ob Trboveljskem zapri. Vrelec, ki izvira ob Trboveljskem nasproti Grenkove hiše, sicer nji služil stalni uporabi, vendar je po voda tegu večela tako dobra, da prebivalci gornjih Trbovelj upravljeno zalujejo za njim. To vede povedati tudi nešteti turisti in planinci, ki so si ob tem studencu gasili žejo. Voda je po leti izredno mrzla, po zimi pa tako topla, da se jo brez bojazni na prehod lahko takoj pri izvirku, pije. Prebivalstvo Trbovelj želi, da bi se ta vrečel klub novi škarpi tudi ob novi cesti obrnil, ker bo še večjega pomena z ozirom na večji promet ob novi cesti. Treba bi bilo ta studentec samo primerno zajeti v majhen rezervar in ga zavarovati s primerno zaporo — Sedaj je še čas, zato upamo, da bo gradbeno vodstvo nove ceste želji prebivalstva ugodilo in studenec obrnil, ker bi bilo te dobre vode, kakršne je v Trboveljih maš, res skoda.

Radi dejstva, ki nam ga je v zadnjih dneh nebo obilo napokljivo, je nastalo po mestu silno blato. Zlasti se v tem pogledu odlikujejo Šutna in slavni Graben. Na Grabnu poleg teg je razkopavajo cesto, radi cesar se ob visokih plodnikih zbirajo luže, ki segajo do sredine ceste. Bog obvoga, nedolžnega purganja, da bi na Grabnu od takem vremenu sreči avto. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem slavnem trotoarju med hišnima številkama 1 in 2 je bolje, da sproš po izpovojom. — Pravijo, da je dobro, če se kateroga včasih malce zpopogleda. Pri nas je pa to seveda vrlo dvojno. Včasih smo vidieli na cesti še kakega cesarja, ki je blato s ceste ostrgal, danes pa je za bogovo Kamničanom to menda tudi že odveč. O tistem sl

DNEVNE VESTI

Prvična rednega razpravljanja predstavila na četrtkovcem. Lepkoj 1. decembra bodo v Ptuju predstavili pustovno izvedeno s koncertom v Štefanovi dvorani Mosteckoga doma. Koncert prireva Jugoslovansko akademiko društvo, Češkoslovačko-jugoslovanska Misa, Jezuantska straža, Jugoslovensko kolo skupaj s preškim sokolskjem in Radioteatrom ob udeleževanju mnogih drugih kulturnih zavodov. Koncert bo pod pokroviteljstvom predstavnika Mačekovega. Uveden bo imel zunanjini ministar dr. Benčić, sodobnički bodo Marta Kranjcova-Jirakova, članica preške državne opere, komornar pevec Tito Patti, orkester Radioteatru in plesko društvo preških udaljčnic. Čisti dobitek se bo porabil za kulturne namene češko-slovaško-jugoslovanskega vnašnjosti.

Da bo javnost pravilno informirana. V četrtek smo poročali o konferenci gospodarskih zbornic glede uporabe sankcij proti Italiji. Glede na to poročilo nam pošilja generalni tajnik Zbornice za TOI v Ljubljani g. Ivan Mohorič tudi pojasnil. Na konferenci zborude je generalni tajnik I. Mohorič v dolgem govoru opisal položaj dravskih banovine sprito uvedbe sankcij proti Italiji ter je dokumentiral svoja izjava z navedbo konkretnih statističnih podatkov. Ob zaključku svojega poročila je stavil niti konkretnih predlogov glede bodočih ukrepov kraljevske vlade, da se rešijo vprašanja, ki so ostala po uveljavljenju sankcij odprtja. Mnemujo g. Mohoriča so se pridružili predstavniki lesne industrije savske in dravskih banovine, posebno generalni tajnik g. Mautner, industrijskih Pptič v Premru ter dr. Despić iz Sarajeva. O položaju primorskih krajev sta poročala delegata splošne in davoriške komore. Vsi govorniki so se strinjali v svojih ugotovitvah in zaključkih, edino generalni tajnik Saveza industrijskega iz Zagreba g. Marko Bauer je zastopal odgovorno mišljenje, toda ostal je z njim na konferenci popolnoma osamljen.

KINO SLOGA

Ljubljanski Dvor Telefon 2730

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 ur
Jutri ob 15., 17., 19. in 21.15 ur

Slagopereta

Prigodbe iz "Wienerwald"

Magda Schneider, Wolf Albach Betty, Leo Slezak, Georg Aleksander.

Matineja ob 14. uri po Din 4.50

Elizabeth Bergner:

ZASANJANE USTNE

Minister dr. Kalugjerić o znižanju uradniških plač. Minister pošte in telegrafista dr. Branko Kalugjerić je na včerajšnji konferenci v Višegradi med drugim omenil tudi znižanje uradniških plač. Izjavil je: Naše posledstvo je postalo v zadnjih dveh letih petkrat strošnejše kakor je bilo prej, pa vendar mora prenašati ista brezema, kot jih je v dobrih časih. Pri tem ne smejmo pozabiti da je naša država pretežno agrarna. S tem bi morale vlada razumeti. Zato je bilo znižanje uradniških prejemkov proračunski, politični in gospodarski ukrep, kajti materialnih državnih izdatkov ni bilo več mogoče znižati. Da se zagotovijo državnim uradnikom pravče je bilo treba njihove prejemke znižati. Siroki ljudski sloji so obudovali in s tem potisnjeni v psihološko stanje, ki jih podpira široko polje dela vsem razdržalnim elementom. Zato morajo državni uradniki kot intelektualci razumeti in pravilno oceniti tu korak vlade. Vsi se zavedamo, da znižanje plač ni popularen ukrep, smo pa trdno prepričani, da je potreben in koristen ukrep, ki je bil neizogiven, če hočemo, da bo stanje naših finančnih zdrojev.

Blažnikova »Veliki praktik« za l. 1936 je izšla in se dobiva pri založniku, tiskarni Blažniku naši. Ljubljana. Breg 10. in v vseh večjih trgovinah. Ta naš najstarejši slovenski koledar je res praktičen in zanimiv. Zato ga hoče imeti leto za letom vsaka slovenska družina. Letos mu je dodana še večjarna reprodukcija lepe slik s Ptokom Modrič.

Važne izpremembe v ljubljanskem gledališču? Današnje zagrebške »Novosti« pribrejejo presenetljivo vest iz Ljubljane da se pripravlja reorganizacija ljubljanskega narodnega gledališča, tako da bi se drama in opera združili kakor sta bili združeni pred vojno. Poslopje drame naj bi prevzela Prosvetna zveza za svoje namene. Po Ljubljani se baje tudi govor, da pride v kratkem do izpremembe v vodstvu ljubljanskega in mariborskega gledališča. Mesto intendant v Mariboru naj bi prevzel g. dr. Sušnik, za Ljubljano pa kandidat se ni določen, ker jih je več. V našem gledališču o teh izpremembah še ničesar ne vedo.

Imenovanje v naši mornarici. Za vršilca dolžnosti načelnika štaba mornarske komande je imenovan kapetan korvete Boris Pire, doslej v službi na brodu »Hvar«.

HALO!
Vsi v krmo na Aleksandrovi cesti 5, kjer se dober poceni purani, pliske, race, poreje vse po 6 Din. Domäce krvavice, pečenec, počeni prščki na razniju in čevapčeti, ražnjički ter vsa druga topia in mrzla jedila na razpolago. Dospelia so nova vina, štajerska, dolnjenska in dalmatinska. Čez ulico vsa vina en dinar ceneje. Priporoča se za obisk KRCMAR.

Izvoz češkoslovaškega preko naših pristanov. Te dni prispe v Špilje češkoslovaška delegacija iz Prage, ki bo protučila razmere in možnosti naših jugoslovenskih pristanov za izvoz češkoslovaškega blaga. Delegacija je zdaj v Beogradu, kjer skupaj z generalno direktorijo državnih železnic sklenili pogodbo o prevozu češkoslovaškega blaga skoz našo državo. Iz Špilje odpotuje delegacija na Sušak, kjer bi bila javna skladica za češkoslovaško blago.

Za zgraditev velike radiostanice. V Novi Sad sta prispeli dva zastopnika Philipsovih podjetij iz Amsterdam. Ta podjetja namenoma zgraditi v Jugoslaviji veliko oddaljeno postajo, ki bi veljala 120 milijonov Din in bila močna 120 KW. Za radiom, bi bila to največja radio-postaja.

Portret je priznano, da bi se s tem italo radio narodnikov v Jugoslaviji dvignilo od sedanjih 60.000 na 300.000.

Zelenilskim vpokojencem in vodovam v vedutah. Podaljšanje legitimacij za leto 1936 se bo vrnilo od 1. decembra dalje. Legitimacije se morajo predlagati pri najblžjih železniških postajah. Legitimaciji smeta vsak prilidki: 1.) čekovni odrezek o prejemaju potokozne, 2.) potrdila ki se kolka prost po dle 6 sekona o takših v srednjih 105 in 102 o prometnu osobju, za otroke preko 18 let (roj. 1918) starosten, 3.) zmesek Din 2 – za 24 rezljivih vozil, 4.) lastnoročno podpisano izjavo, da se (tudi žena vpokojeca) ne bavi s protokolirano trgovino ali obrto, oni pa ki se bavijo z neprotokolirano trgovino ali obrto, pa morajo predložiti prepis odloka oblasti, ki je izdal potrdilo. Protokolirana obrta ali trgovina, pa izključuje uživanje legitimacij po rezljivih cen. Vsi v Ljubljani stanujoci vpokojenci in vodovam morajo legitimacije predložiti tam kako vsako leto najkasneje do 10 decembra, sicer jih ne morego dobiti pravčasno podališči. Društvo železniških vpokojencev v Ljubljani.

Zvočni kino Ideal

PREMIERNI KINO

Danes ob 4., 7. in 9%,
jutri ob 3., 5., 7. in 9%

MARLINE DIETRICH

v filmu

Karneval v Španiji

(ZENA IN MOZICELJ)

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

V nedeljo ob pol 11. matineja.

In »Službenega lista«, Službeni list kraljevske banovine uprave št. 94 z dne 23. m. objavlja navodila po uredbi o zapošljavanju tujih državljanov, odločbo o stethih za izvod semenja, lucerne in rdeče dejetje, popravek k pravilniku in normam o kontroli semenja kulturnih rastlin in razne objave iz »Službenih Novic«.

Jugoslovanska gozdovniška liga se je prilenil zadnje čase prav razveseljivo razvijati. V poletju je priredila dva tabora pod Martuljkom pri Kranjici gori, ki sta bila v tehniknem in moralnem oziru odlična. V taboru se je priredila pri nočnem ognju gozdovniška proslava 10 letnice obstoja lige, katere se je udeležilo s taborečimi in gosti blizu 200 oseb. Mariborski gozdovniki so prodilo leto priredili v Mariboru gozdovniško razstavo, ki je bila po imenu obiskovalcev najlepši prireditev Mariborskega tedna. V Ljubljani so gozdovniki organizirani v redu »Vzajemnega solncev« in imajo svoj društveni lokal v Križevnički ulici Stev. 5/II, nadstropje. Tu je tudi sedež gozdovniškega Vrhovnega vodstva. V nedeljo, 8. decembra ob 10. uri dopoldne ima Jugoslovanska gozdovniška liga v lovski dvorani hotela Metropol svoj letni občni zbor, ki ga gozdovniki imenujejo veliki zbor. Na dnevnem redu je poleg običajnih točk tudi sprememb pravil, izdajanje društvenega glasila, določitev kroja in pa sklepovanje o prireditvi velike gozdovniške razstave v Ljubljani. O gozdovnikih se v javnosti malo sišči, a kot je videti, je njihovo notranje delo prav intenzivno.

KINO SLOGA

Ljubljanski dvor Telefon 2730

Danes matineja ob 14. uri

ELIZABETA BERGNER

v zadnjem nemškem filmu

Zasanjane ustne

Njen partner

Rudolf Forster

Enote cene Din 4.50 na vseh sedežih!

Vreme. Vremenska napoved pravi da bo oblačno, hladno, nestalno vreme, od časa do časa dež in sneg. Včeraj je deželovalo v Ljubljani, Mariboru, Rogatcu, Št. Zagreb, Popoldne pa je začelo snežiti v Ljubljani. Najvišja temperatura je znala v Špilji 18,6 in v Sarajevu 13, v Skoplju 10, v Ljubljani 6,6, v Rogatci 5, v Mariboru 5, v Zagrebu 4 in v Beogradu 3. Devi je kazal barometri v Ljubljani 754,2 temperature je znala 12.2

Mati z nežem zaklala zaročena svoje hčere. V vasi Rogoznici blizu Šibenika je imel Stanko Vidovič Todorov ljubavno razmerje s sosedovo hčerko Ivanico Radiček. Dekletovala pa s tem, ki ni bila zadovoljna in v četrtek popoldne je počakala fant, ko se je bil namenil k svoji izvoznički ter ga napodila domov. Ker je pa fant hotel ubogati, je potenila nož in mu ga zasadila v trebuh.

Današnje zagrebške »Novosti« pribrejejo presenetljivo vest iz Ljubljane da se pripravlja reorganizacija ljubljanskega narodnega gledališča, tako da bi se drama in opera združili kakor sta bili združeni pred vojno. Poslopje drame naj bi prevzela Prosvetna zveza za svoje namene. Po Ljubljani se baje tudi govor, da pride v kratkem do izpremembe v vodstvu ljubljanskega in mariborskega gledališča. Mesto intendant v Mariboru naj bi prevzel g. dr. Sušnik, za Ljubljano pa kandidat se ni določen, ker jih je več. V našem gledališču o teh izpremembah še ničesar ne vedo.

Imenovanje v naši mornarici. Za vršilca dolžnosti načelnika štaba mornarske komande je imenovan kapetan korvete Boris Pire, doslej v službi na brodu »Hvar«.

HALO!
Vsi v krmo na Aleksandrovi cesti 5, kjer se dober poceni purani, pliske, race, poreje vse po 6 Din. Domäce krvavice, pečenec, počeni prščki na razniju in čevapčeti, ražnjički ter vsa druga topia in mrzla jedila na razpolago. Dospelia so nova vina, štajerska, dolnjenska in dalmatinska. Čez ulico vsa vina en dinar ceneje. Priporoča se za obisk KRCMAR.

Izvoz češkoslovaškega preko naših pristanov. Te dni prispe v Špilje češkoslovaška delegacija iz Prage, ki bo protučila razmere in možnosti naših jugoslovenskih pristanov za izvoz češkoslovaškega blaga. Delegacija je zdaj v Beogradu, kjer skupaj z generalno direktorijo državnih železnic sklenili pogodbo o prevozu češkoslovaškega blaga skoz našo državo. Iz Špilje odpotuje delegacija na Sušak, kjer bi bila javna skladica za češkoslovaško blago.

Za zgraditev velike radiostanice. V Novi Sad sta prispeli dva zastopnika Philipsovih podjetij iz Amsterdam. Ta podjetja namenoma zgraditi v Jugoslaviji veliko oddaljeno postajo, ki bi veljala 120 milijonov Din in bila močna 120 KW. Za radiom, bi bila to največja radio-postaja.

Portret je priznano, da bi se s tem italo radio narodnikov v Jugoslaviji dvignilo od sedanjih 60.000 na 300.000.

Zelenilskim vpokojencem in vodovam v vedutah. Podaljšanje legitimacij za leto 1936 se bo vrnilo od 1. decembra dalje. Legitimacije se morajo predlagati pri najblžjih železniških postajah. Legitimaciji smeta vsak prilidki: 1.) čekovni odrezek o prejemaju potokozne, 2.) potrdila ki se kolka prost po dle 6 sekona o takših v srednjih 105 in 102 o prometnu osobju, za otroke preko 18 let (roj. 1918) starosten, 3.) zmesek Din 2 – za 24 rezljivih vozil, 4.) lastnoročno podpisano izjavo, da se (tudi žena vpokojeca) ne bavi s protokolirano trgovino ali obrto, oni pa ki se bavijo z neprotokolirano trgovino ali obrto, pa morajo predložiti prepis odloka oblasti, ki je izdal potrdilo. Protokolirana obrta ali trgovina, pa izključuje uživanje legitimacij po rezljivih cen. Vsi v Ljubljani stanujoci vpokojenci in vodovam morajo legitimacije predložiti tam kako vsako leto najkasneje do 10 decembra, sicer jih ne morego dobiti pravčasno podališči. Društvo železniških vpokojencev v Ljubljani.

Zvočni kino Ideal

PREMIERNI KINO

Danes ob 4., 7. in 9%,
jutri ob 3., 5., 7. in 9%

MARLINE DIETRICH

v filmu

Karneval v Španiji

(ZENA IN MOZICELJ)

Vstopnina 4.50, 6.50 in 10 Din

V nedeljo ob pol 11. matineja.

In »Službenega lista«, Službeni list kraljevske banovine uprave št. 94 z dne 23. m. objavlja navodila po uredbi o zapošljavanju tujih državljanov, odločbo o stethih za izvod semenja, lucerne in rdeče dejetje, popravek k pravilniku in normam o kontroli semenja kulturnih rastlin in razne objave iz »Službenih Novic«.

— Samemor bivšega generala. Včeraj zjutraj si je v Zagrebu premeril grlo 81-letni vpokojeni general Stevan Kolačević. Njegova žena je bila težko živčno bolna in zato je mož mnogo trpel. Včeraj zjutraj je skrbni končal si življene, včeraj je bivši in si premeril grlo. V mlaki krv je lezal dve urti mrtve, dokler ga nista našli žena in hčer.

— Ubil ga je, ker je prekoračil mejo sreza. Na potu med vasmi Urbancem in Zamnikom je Ivan Gorčanec iz Zamnika, v sredo tako močno udaril s palico po glavo Ivana Jagriča iz Urbancove, da mu je počela lobanja. Fant je prepeljal v bolnico, kjer je ponoblil umri. Gorčanec ga je uharil zato, ker je prešel iz klobuskega volejbalista. Vseskoč je zadržal življene.

— Na jutrišnji razstavi v Jakopičevem paviljonu bo govoril o umetniškem delu L. Kasimirja g. dr. F. Stele. Otvoritev bo ob 11. Vabimo vse na to kulturno predstavitev.

Polkovnik Lawrence v Abesiniji

Kako je kompromitiral bivšega kralja kraljev Lidža Jassu

Na bivšem abesinskem cesarju Lidžu Jassu, vnaku Menelika, ki ga drži od leta 1917 Haile Selassie v zaporu, so ostredotočene nade italijanske kolonialne politike. Italijani bi namreč radi pridobili za bivšega cesarja nezadovoljne abesinske feudale. O strnoglavljenem cesarju se je zadnje čase mnogo pisalo in morda zato, ker je njegova usoda prefantastična. Tu fantazija novinarjev ni naletela na noben meje. Pa tudi sicer je življenje pravega potomca kralja Salamona in kraljeve Sabo izredno zanimivo in tragično. Za to je poskrbel slaviti polkovnik Lawrence, ki ga vidimo tudi v Abesiniji.

Lidž Jassu se je kot 13-letni deček oženil s 7-letno princeso Romanijo, vnučko cesarja Johanesa iz habsburške dinastije. S tem zakonom sta se obe abesinski dinastiji zblžili. Ta zakon je bil tudi kmalu ločen, kajti batil se je bilo, da bi cesarica vdova Taitu potom svoje vnučinke ne imela prevelikega vpliva na mladega cesarja, ki je bil leta 1914 pod imenom Jezus kronan za kralja kraljev. To sveto ime pa nas ne sme presenetiti, saj je običajno priljubljeno krstno ime tudi v Španiji.

Neguš Jezus je pa kmalu razbudit nezaupanje pri nekaterih mogučih fevdalih in sicer baš s tem, da je kazal navzdeč svojemu izrazito krščanskemu imenu načnjenje do islama. Bil je vnet Don Juan, poleg tega pa še temne politi. Bil je sicer ozeten, a to ga ni motilo, da bi se ne zagledal v lepo prebivalko otoka Cipra, ki jo je usoda zanesla v Addis Abebo. Ta flirt je pa postal kmalu trn v peti koptski duhovščini. Tukrat je že divjala svetovna vojna in Anglija sovražni islamski vpliv je skusa izraziti začudjenost mladega vladarja in prizpititi ga, da bi pripravil na pomoč nemškemu generalu Letovi Vorbecku, ki se je boril proti Angliji v Tanganjam v vzhodni Afriki. Toda tukrat ni bilo znano, da je bilo v onem času odigral eno svojih načrtnih vlog sloviti polkovnik Lawrence, ki

je brž odpotoval v Addis Abebo, da bi uhnjakal kopysko duševčino proti cesarju.

In tako ga je Lawrence fotografiral v muslimanski obliku, ki jo je nosil mladi kralj kraljev zelo rad doma. Potem je prebrisani polkovnik razširil to kompromitajočo sliko v tisočnih izvodih med koptskimi duhovniki po vsej Abesiniji. Točno 6 mesecev po Lawrencovem odhodu je izbruhnila revolucija. Agent Anglije ras Taffari je zmagač v bitki pri Dessie, Lidž Jassu je pa pobegnil v gore, kjer so

ga čez nekaj mesecev ujeli. Kar se tiče njegove ljubezni, zaradi katere je izgubil cesarsko krono, treba omeniti, da je bila hči potujočega trgovca Ydibila, ki je bil obogatil v Sudangu, kjer se je pridružil vojski lorda Kitchnerja.

To je bil svojevrstni deček, ki so mu najprej vzeli pravico prodaje v Kordofanu, za kar so mu pa izplačali bogato odškodnino. Ydibil se je bil namreč napotil v trgovsko središče Angležev v Abesiniji Gombelo na skrajni meji Sudana. Potem je verižil s kavčugom in se naselil v Londonu, kjer je imel najete krasne sobe v hotelu »Cecil«. Odtod se je vrnil v Abesinijo in postal ljubljene mladega kralja kraljev, ki se je strastno zaljubil v njegovo hčerko in dal njenemu očetu pokrajno Harar. Ko pa je bil pri Lidž Jassu poražen, se je trgovcu posrečilo pravočasno odnesti pete in premočenje v Francijo, kjer se vedno živi s svojo hčerkjo, ki je baje že vedno zelo lepa.

Največkrat fotografirano dekle

Američanka Gwendolyn Jarvisova je bila lani fotografiранa najmanj 1250 krat

Največkrat fotografirano dekle na svetu je nedvomno 27-letna miss Gwendolyn Jarvisova. To je vitka lepotica visoke postave, modrih oči in zlatih las, pravi tip ameriške girl, kakršne vidimo na platincah ameriških magazinov. Njena čudovita kariera se je pričela pred štirimi leti, ko je bila izvoljena za kraljevo lepoto v mestu Missouri. Takrat so jo kar oblegali fotografir in eden jo je prosil, naj bi mu bila model za reklamo fotografijo, češ, da je tipična Američanka. Jarvisova, ki takrat še ni bila bogata, se je polakomnila 20 dekarjev in stopila je pred fotografiski aparatom. Pozneje je izvedela, da bodo porabili njeni slike kot reklamno sredstvo za sladoko rjevke.

Fotografija je izpadla tako dobro, da je ni samo lastnik tvrdke z navdušenjem sprejel, temveč je šlo kmalu na tisoče plakatov po Chicagu in po vseh velikih ameriških mestih. V reklami je bil pod sliko napis: Za svoje zdravje in svežo polt se morate zahvaliti tvrdki X. S tem je bil prvi uspeh že zagoljen v kmalu so zacele prihajati ponude od drugih konkurenčnih izdelovalnih stolodela. Potem so se pa začeli z Jarvisovo zanimati lastniki tvojnega parfuma cigaret, nogavic, pudra, barvil itd. Miss Gwendolyn je moralna kmalu najeti posebega tajnika tako se je zabela možnosti njena korespondence, poleg tega pa tudi posebnega trgovskega ravnatelja in bla-

gnika. Blagajno je zaupala svojemu bratu. Zdaj je bogatejša od vsake filmske zvezde v Hollywoodu, čeprav je zaposlena kot maj tri leta. Toda vsa tri leta ni imela pravega počinka, vsak dan se je moralata najmanj 20 krat fotografirati. Tako je bila lani fotografirana najmanj 1250 krat. Vsak dan izide 20 milijonov izvodov ameriških listov z njeni sliko, nad 600.000 plakatov načrtovanih z njeni sliko vsak teden po ameriških mestih, poleg tega pa 300.000 plakatov v newyorskih podzemskih železnicah. 125.000 stenskih koladerjev nosi njeni slike, 3 milijone majhnih barvotiskov z njeni sliko porabijo vsakega pol leta za cigarete zavojnike in pol milijona skaličic za pudere načrtovanih.

Ni torej čuda, da si sliši Gwendolyn v Ameriki na vsakem koraku opazuje: To je tisto dekle z zobne pasto. — Vidiš, to je dekle s slike, ki jo imam na škatlici za pudere — ali pa: Ta je tista, ki jo vidimo na naših cigarettah. Sveda Jarvisovi ne manjka snubačev, pa tudi v Hollywood, jo vabijo. Toda dekle za enkrat noče izpremeniti svojega poklica, ki ni sicer lahek, saj je treba za vsako rekomiko slikati drugačno pozno in drugačen obraz, toda zaslubi se dobro. Te dni se je pa vendarle odločila za kratek počitek. Da bi preživelova ponotine nemoteno in da bi je nihče ne spoznal, kar je glavno, je odpotovala v Evropo, v London, Pariz, Rim in na Dunaj.

Plima vir električne

Ameriška vlada je odobrila 35 milijonov dolarjev kredita za izkorisčenje vodne silne plime v zalivu Passamaquodde. Tu hočejo zgraditi od 12 do 50 m visok jez. Filma doseže v tem zalivu višino 17 m. Zaposlenih bo 14 tisoč delavcev, ki bodo morali zasutti 15 milijonov kubičnih metrov gline, 6 milijonov kamnenja in 700.000 kuhičnih metrov betona. Pri podgrajevanju metra razlike med vodno gladino plime in morja se bodo odprle naravne cevi do generatorjev s kapaciteto 200.000 HP. Jež je projektiran tako, da se bo lahko na enem kraju odpiral, da bodo vozili parniki v zaliv in nazaj.

Plima in osek si sledita po luninih fazah. Ta dosedanja ovira v izkorisčanju preliva je bila odstranjena v zalivu Passamaquodde s tem, da bo napeljan prebiti električne po vodu visoke napetosti v bližnje jezero v transformator. Črpalka s kapaciteto 180.000 HP bodo črpale iz morja vodo v jezeru s površino 5.200 ha na nadmorsko višino 42 m. V času, ko bo glavna električna delovala, bo tekla voda iz jezera k turbinam. Tako bo električna energija prevedena na energijo vodnega padca in poljubno zopet na električno energijo.

Izumiteljeve težave

Junak korupcijskega skandala v Španiji, ki je povzročil v najmlajši evropski republiki kratko krizo vlade in v katerem je bilo kompromitiranih mnogo radikalnih poslancev, je Židovsko-nemški emigrant Daniel Strauss. Mož je prišel v Španijo iz Holandske, kamor je pobegnil, ko je prišel v Nemčiji na krmilo Hitlerja. Daniel Strauss je izumitelj rulete, znane pod imenom »igra spremnost«, čeprav v resnici ne gre za spremnost, temveč recimo za naključje. V Haagu je na mednarodni raz-

stavi v Bruslju še mu to igro prepovedali in zato je zbežal v Španijo. Tam se je začel izdajati za Holandsko in pravil je, da je naturaliziran Mehican, poleg tega pa se plemič. Njegov cilj je bil dobiti dovoljenje za svojo igro v San Sebastiangu na Formentorju na otoku Majorki.

Z svoj sedež si je izbral hotel »Ritz« v Madridu in kmalu se je ukaljal okrog njega vse polno posredovalcev, od katerih so dobivali nekateri provizijo od 1500 do 50.000 pezet. Med njimi je bil tudi adoptivni sin Španškega zunanjega ministra Avrelja Lerouxa, dalej tajnik bivšega Španškega zunanjega ministra Piche Ponse, postni ravnatelj Rico itd. Končno je dobil dovoljenje za otvoritev igralnice v San Sebastianu. Razkošno je dal opremiti starejšo, naročil je rulete iz Nemčije in croupiere iz Ostende. Tako po slavnostni otvoritvi igralnice je pa prisila policija in zaprla, podjetnega Žida pa izgnala. Čez leto dni je Žid opisal svoje krije in težave pre presidentu republike Zamori s pripomobo, da zahteva pol drugi milijon odškodnine. Zadevo imajo v rokah Španska eduščina.

Ne verjemite oženjenim

Zanimivo obravnavo so imeli te dni v Londonu. Šlo je za problem, ali je veljavna obljuba od oženjenega dekleta, da bo poročil, ko se loči od žene. Ali ni dolžnost dekleta zavrniti tako objubo, češ, najprej se da ločiti potem pa obeta. Saj je to skoraj isto, kakor če poreče prijatelju: »Objubim ti 100.000 Din, kadar jih bom imel.« Lord A. S. Mildway je objubil strežnici v bolnici že leta 1932, da se bo poročil z njo, čim bo sodno ločen od svoje

najmanjša bulica ali brazgotinica. Toda bolj kakor njima je verjela vojvodinja pomirjevanju stare Barbarre Holzove, ki je izredno večše in odločno potrdila izjavo zdravnikov. Drugače se je pa zdel Marija Avgusta ta položaj silno komičen. Radovedno in smeje je gledala človečka, ki ga je bila spravila na svet. Torej je dala deželi prestolonaslednika. Radovedno se je gledala v zrcalu z debelinom okvirja iz čistega zlata. Zdaj torej je bila v pravem pomenu besede mati svoje dežele. To je bilo čudno, zato je bilo čudno, zato je bilo čudno,

Würzburški knezkošef je krstil prestonoslednika Würtemberske in Teknika, dednega grofa Mompelgarda, dednega grofa Uracha, dednega vlastelina Heidenheima in Vorbacha itd. itd. na imenu Karel Evgen.

In pokali so možnarji, peli zvonovi. Svecana gostija, ognjemeti. Za vesak četrtito so delili pečenko in vino za vsak bog plačajc. In čeprav se je ljudstvo jezilo na katoliškega princa, kmalu popoldne ni bilo niti koščka pečenke več in nešteti ogromni sodi so bili izpraznjeni do zadnje kapljice.

Süss se je držal med temi svečnostmi v ozadju. Prej je napenjal vse sile, da bi se mogel približati škofu in

Ne draži kadilca!

Lion Feuchtwagner:

38

Žid Süss

Roman

Toda avdijenca mu je prinesla nepričakovano razočaranje. Karel Aleksander ga je sprejel v Süssovi navzočnosti. Moser se pa s tem ni dal spraviti iz ravnotežja. Govoril je učeno, s povdarkom in prepričanjem, našteval je etično teološke razloge, primere iz sestega pisma, iz stare in nove zgodovine, zmesil je državno pravo s praktično moralno, omenil je primere iz narave, skratka, bil je prepričan sam o sebi, da je nepremagljiv. Vojvoda in žid sta ga poslušala pozorno in ko je prišel Moser, ki je hodil ves razburjen sem in tja, na pot stol, ga je vojvoda odmaknil celo lastnorōčno, da bi ga to ne motilo. Ko je pa publicist slednji začkal s svoje dolgozvezno dopovedovanje, držec desnice kvíšku, ga je vojvoda potrepljal po ramu, rekoč: Če bo dete, ki ga pričakuje vojvodinja, deček, ga bo moral on učiti retorike. Süss je prtipomil nekaj med nemško in romansko zgovornostjo. Prepoteni in ospuni publicist si je moral priznati, ko je odhajal od nasmejanega vojvode: Ubo-

würzburškim gospodom, zdaj se je skoraj zdelo, da se jih namenoma ogiblje. Katoliški načrt, ki je bil takrat glavno središče švabske politike, je ležal povsem v rokah würzburških diplomativ in častnikov. Gospodje so bili pripravljeni na to, da bodo držali žida ob strani le s težavo, s pomočjo najrazličnejših pretvez in izgovorov. Zdaj so bili po zelo začuden, videč, da se žid ogiba vsega, kar je bilo v zvezi s tem.

— Zakaj niste dali arretirati svojega blagajnika? Ne le da je vam povzveril 80.000, temveč se je odpeljal še v vašem avtomobilu. — Ni bilo treba. Tvrda, če je dobro obmese, mi je povrnita vso škodo.

Dobra reklama

— Zakaj niste dali arretirati svojega blagajnika? Ne le da je vam povzveril 80.000, temveč se je odpeljal še v vašem avtomobilu. — Ni bilo treba. Tvrda, če je dobro obmese, mi je povrnita vso škodo.

pustil iz rok, trdno in grozeč kakor za vedno je zasedel vsako mesto, ki ga je žid odložil, nenasnitno je požiral vse, kar je oni izpustil iz rok. Skoraj sam je skrbel za težavno, zelo zapleteno financiranje katoliškega načrta. Tako je dobil v svoje roke vrhovno vodstvo državnih poslov.

Süss se je zdaj ogibal družbenega življenja, ki je prej tako burno kipelo okrog njega. daj se je večkrat pripetilo, da je začel flirt in ga opustil utrijeti, še predno je dosegel svoj cilj. Med nešteti dekleti in ženami, ki jih je bil zapustil ali na katere je bil deloma pozabil, so bile take, ki so soglašale z vsakim roganjem, ki ga je sramotilo. Nekatere so si ohranile spomin nanj kot na nekaj razburljivega, prepovedanega, toda dragocenega, podobnega kritiku, ki se da obesiti okrog vrata — ah — samo v zaprti sobi pred zrcalom in kontaklo so, kadar se je govorilo o njem. Nekatere so stale ob poti, ko je stopal mimo, smehlajo se se mu pomembno in čakale, dokler juriči izginil izpred oči. Te mu niso zamerile, da jih je tako hitro odslobil, hvaležne so mu bile za dober čas.

Po uveljavljenju sankcij

Ljubljana, 23. novembra.
Glede na našo včerajšnjo notico »Po uveljavljenju sankcij proti Italiji smo prejeli iz vrst naših lesnih industrijev pojasnilo, da pri odkupu našega lesa za prekomorske dežele ne prihaja v poštev nas, temveč le bosanski in hrvatski les odnosno les iz državnih gozdov. Slovenska lesna industrija je bila 70 % navezana na italijanski trg in v nobenem primeru ne bo dobila nadomestila za izgubo. Lesni izdelki v Sloveniji so izdelani po večini na številnih malih žagah, kaj jih imamo nad 2000 in ne morejo predstavljati enotnega tipa, za katerega se edina zanimiva široko svetovno tržišče. Vsa pogajanja in vse eventualne kompenzacije slovenskemu lesnemu gospodarstvu morajo pomagati, ker so za zaključke v širokem tržišču merodajni komercijsko-tehnični momenti, katerih Slovenija ne more izpolniti.

Najbolje bi bilo, da bi pri nas ljudje kolikor mogoče ustavili sečino in produkcijo, ker zalog pogovega blaga je že toliko, da bodo tudi te začele gniti, če bodo sankcije trajale dalje časa. Da pa misli Italija izvajati sankcije v polnem obsegu, dokaj-

juje sklep tehničnega odbora taščističnega udruženja, ki na svoji začnji seji pred dnevi v Rimu sklenil, da od držav, ki so glasovale za sankcije, ne bo kupila Italija nobenega lesa več. Obenam pa je dovolila Italija Avstriji nov kontingent 100.000 m³ ali 3000 vagonov. Ti ukrepi zadostujejo, da slovensko lesno industrijo za dalje časa blekirajo, tudi če bi sankcije jutri prenehale.

Nimroda Petra Repovža ni več

Ljubljana, 23. novembra.
Včeraj popoldne smo položili k večnemu početku daleč naokrog znanega loveca Petra Repovža, ki je umrl v sredo star 75 let. Z njim leže v grob markantna osebnost iz lovskih vrst. Na zadnji poti ga je spremjal mnogo prijateljev in znancev pa tudi mnogo zavasnih lovev. Pokojnik je bil znan pod imenom Peter s krvna bil je gradiščinski lovec na Bogenperku. V obširne leske revirje Meklenburžanov in Windischgrätzev so prihajali najodličnejši loveci, ki jim je bil pokojni Peter svetovalec in vodnik Posebno v čast si je štel, da je poznal večino uglednih slovenskih lovev. Imel je dolgo sivo brado in je nosil debe-

lo gorjalo, ki mu jo je bil dal za spomin vojvoda Pavel Meklenburški. Pred leti je dozivel hudo nezgodno Nanjo je padlo debelo drevo in ga nočno stisnilo. Od takrat ni bil več trdnega zdravja in tudi na tov ni mogel več hoditi, pač je pa rad zahajal med svoje prijatelje iz zelenih bratovščine.

Zdaj je odšel v večna lovišča litiski svetec Miklavž, kakor ga je nazivala naša deca. Bodite mu lahka zemlja!

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri.
Sobota 23. novembra: Bratomor na Metavi Red A.
Nedelja 24. novembra: Ob 15. uri: Frak ali Od krojača do ministra Izven Znizane cene.
Ob 29. ur: Kako zabogatis. Izven Znizane cene.
Ponedeljek 25. novembra: Zaprti.
Torek 26. novembra: Zaprti.
Sreda 27. novembra: Kralj Edip. Kameniti gost Red Sreda.
Četrtek 28. novembra: Vesela božja pot. Premiera Red B.
Petek 29. novembra: Kralj Edip. Dijaska predstava Izven Globoko znizane cene od 5 do 14 Din.

Večer pola prisrnega humorja in kmečkih dostopov bo v četrtek 28. 1. m. v naši drami, ko se vprizira prvič na našem odu. »Vesela božja pot« Ljudska igra je napravljena po noveli Petra Roseggerja, ki jo je dramatiziral odlični nemški igralec Anton Hamik. Prevod je napravil dr. Šmale. V deju je ohranjena vsa topota in čistost način običajev. Delo pripravlja prof. Šest.

Opera

Začetek ob 20. uri.
Sobota 23. novembra: Pri bejem konjičku. Izven Globoko znizane cene od 24 Din navzdol.
Nedelja 24. novembra: Ob 15. uri: Mamzelle Nostochie. Izven Globoko znizane cene od 30 Din navzdol. Debut tenorista Vranickega.
Ob 20. ur: Madame Butterfly. Izven Globoko znizane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek 25. novembra: Zaprti.
Torek 26. novembra: Aida. Red A.
Sreda 27. novembra: Faust. Gostuje Josip Rijavec. Izven.
Četrtek 28. novembra: Ples v Savoju. Red Četrtrek.

Nova opera premjera, ki jo pripravlja nasoper, ima naslov »Kraljicin ljubljenec. Snov je vzeta iz angleške zgodovine.

Iz Kranja

Ljudska univerza v Kranju priredi danes v gimnaziji telovadnic predavanje »Rapalo in Slovencie. Predaval bo g. dr. Jože Vilfan.

Pod napačnim imenom je nastopal. Srne Stanko je izmaksnil trgovskemu potniku Lampiču Alberta legitimacijo, njegovo sliko zamenil s svojo, ime pa spremenil v Dampič. Ko so ga orožni prijeti, je imel v aktovki tudi karibidno svetilko, katero je v Kranju ukradel raz kolo neznanega lastnika. Izročili so ga sodišču.

DOBER IZGOVOR

Profesor: Zdi se mi, da pogovarja o alkoholu sploh niste predčitali.

Kandidat: Oprostite, gospod profesor, toda jaz sem iz principa antialkoholik.

ANTON IN VLADIMIR PRESKER

Znižali smo cene za vsa oblačila . . .

Hubertus plašč . . . Din 235.—
Hubertus plašč otroški Din 145.—
Traincheoth impregniran . . . Din 420.—

Veterni suknjič . . . Din 138.—
Windjacke)
Zimske površni suknjič Din 178.—
la sportni suknjič . . . Din 95.—

Usnjati suknjič . . . Din 420.—
Smučarska obleka . . . Din 250.—
Kangari obleka po meri . . . Din 395.—
la sportne srajce . . . Din 39.—

Sportni klobuk . . . Din 44.—
la pumparice . . . Din 95.—
Double suknje in vsakovrstna izbera vseh oblačilnih potrebščin v bogati izberi.

To so res nizke cene!

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 14. TELEFON 38-83.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklici

Za pismene odgovore glede manj oglašev je treba pritožiti znamko - Popustov za male oglašev ne priznamo

RAZNO
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZA ZIMO VAM NUDI
pernate odeje po Din 500-600-650-700, svilene odeje, izgotovljene pernice od 230 do 450, odeje iz vatre, volne in puha po najnižjih cenah. Pred nakupom drugje, poglejte pri meni.

RUDOLF SEVER
Marijan trg 2. 88.L.

HUBERTUS
moški in damski depremčljivi, 250 Din. otroški s kapuco 145 Din. trenček impregniran sa mo 420 Din. pumparice od Din 48 - naprej: dobiti pri Preskerju, Sv. Petra c. št. 14. 74

KAVARNA STRITAR vsaki večer koncert, salonski erkester, pjevačice. Odprt do 4 zjutraj. 76/L.

Sivalne stroje
Dürkopp
za dom,
» šivilje,
» krojače,
» čevljarje,
» industrije itd.

Vam dobavi najugodnejše
Baraga Ludo.
Ljubljana - Nebotičnik

DOPISI

Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek 3.- Din

ZELIM DOPISOVATI
s podoficirjem vojske ali žandarmerije. Dopisi na upravo Slov. Naroda v slovenskem ali srbohrvatskem jeziku pod šifro: Prijateljska vez. 3271

KATERI INTELIGENT
srednjih let, osamljen, pogreša duševnega razvedril. Cenj. do pisi na upravo Slov. Naroda pod šifro: Nerazumevana duša. 3272

POUK
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

ZIMSKA JABOLKA
stajerska in dolenska, odbrana od 1.50 Din naprej za kg. za kuhu tudi ceneje dobiti pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg, 3. Tel. 21-05. 3277

USNJARNO S POGONOM
prodam ali dam v najem zelo ugodno. Staro podjetje eksistira zasigurana. Naslov pri upravi Slov. Naroda.

STANOVANJA
Beseda 50 par, davek 3.- Din
Najmanjši znesek 8 Din

PERUTNINA

razna, piščanci, kokoši in purani ter goši, pitane z mlekom v lastnem pitlišču po zmernih cenah vedno na zalogi. Prodajalna Kmetijske družbe, Igrška ul. 3. (za drama): Tel. 37-55. 3278

KOLESA
malo rabljena, sivalne stroje in druge predmete poceni kupite -prodaje pri »Promet« Nasproti križanske cerkve.

ZNIZANE CENE
dvokoles, otroških, gracičnih, unavaldskih voziciek

prevoznih triciklov, motorjev, svatih strojev. Cenik Frančiška TRIBUNA F BATJEL, tovarna dvokoles in otroških voziciek, LJUBLJANA, Karlovška cesta štev. 4

Riviera TERPENTINOVO MILO

je izdelano na podlagi olivnega olja, zato da perilu hitro skrajno možno belino in čudovito svežost

Zahajevanje vedno le Riviera terpentinovo milo.

Raznašalca

(kolesarja) za raznašanje lista za STOŽICE in JEŽICO sprejme takoj uprava „Slovenskega Naroda“ V poštov pridejo le oni, ki stanujejo v Stožicah ali na Ježici

Narodna tiskarna LJUBLJANA KNAFLIEVA 5

IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA TER SE PRIPOROČA

Nasprotno

ugodje občutite v perilu, obeki in plašču tvrdke

A. & E. SKABERNE
Ljubljana

Umrla nam je naša najboljša soproga, skrbna mati, hčerka, sestra, teta in svakinja, gospa

Ljudmila Smrkolj,

roj. KATALAN

SOPROGA VELETRGOVCA

v petek, dne 22. t. m. po kratkem trpljenju, previdena s tolažili svete vere.

Na zadnji poti je spremimo v nedeljo, dne 24. novembra 1935. ob 4. uri popoldne od doma žalosti, Mišičeva cesta 2. na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 22. novembra 1935.

ALBIN SMRKOLJ — soprog.
STOJAN, TATJANA, SAMO, BORUT — otroci.
JOSIP in BARBARA KATALAN — starši.
SLAVICA, GROZDANA, DARINKA por. TAVČAR — sestre,
in ostalo sorodstvo.

Makulaturni papir

prodaja

uprava „Slovenskega Naroda“.

Ljubljana Knafljeva ulica štev. 6